

PĀVILA ATGRIEŠANĀS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Apd 26:9–11, 5Moz 21:23, Apd 9:1–20, 1kor. 9:1, Gal. 1:1, Apd 9:20–30.

ATMIŅAS PANTS:

“Dodies turp, jo šis vīrs ir manis izredzēts darbarīks, lai nestu manu vārdu tautām un ķēniņiem, un Israēla dēliem” (Apd 9:15).

Saula no Tarsas atgriešanās (vēlāk Pāvils) bija viens no ievērojamākajiem notikumiem apustuliskās draudzes vēsturē. Pāvila nozīme tomēr tālu pārsniedz paša atgriešanos, jo Pāvils noteikti nav vienīgais draudzes ienaidnieks, kurš vēlāk kļuva par patiesu kristieti. Jautājums drīzāk ir saistīts ar to, ko viņš beigās darīja evaņģēlija labā. Pāvils sāka kā nelabojams pirmkristiešu pretinieks, un ļaunums, ko viņš varēja izdarīt jaunajai draudzei, bija milzīgs. Viņam bija gan apņēmība, gan oficiāls atbalsts draudzes iznīcināšanai. Tomēr viņš patiesi atsaucās Dieva aicinājumam uz Damaskas ceļa un kļuva par vislielāko apustuli. “No visrūgtākajiem un nežēlīgākajiem Kristus draudzes vajātājiem radās visspējīgākais aizstāvis un visveiksmīgākais evaņģēlija vēstnesis.” (Elena Vaita “Sketches from the Life of Paul” 9. lpp.)

Pāvila iepriekšējā rīcība, vajājot agrīno draudzi, vienmēr radīja viņā dziļu bezvērtības izjūtu, lai gan viņš ar vēl dziļāku pateicības izjūtu varēja teikt, ka Dieva žēlastība pret viņu nebija bijusi veltīga. Līdz ar Pāvila atgriešanos kristietība izmainījās uz visiem laikiem.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 4. augustā

Draudzes vajātājs

Pāvils bija hellēņu izcelsmes jūds. Viņa dzimšanas vieta bija Tarsa, Kilikijas galvaspilsēta (Apd 21:39). Neskatoties uz to, viņš zināmā mērā novirzījās no hellēnistiskā stereotipa, jo tika aizvests uz Jeruzālemi, kur mācījās pie Gamaliēla (Apd 22:3), kas bija visietekmīgākais farizeju skolotājs tajā laikā. Kā farizejs Pāvils bija kategoriski ortodoksāls, lai gan viņa dzīve robežojās ar fanātismu (Gal 1:14). Tāpēc viņš nogalināja Stefanu un kļuva par galveno spēlētāju turpmākajās vajāšanās.

Izlasi Apd 26:9–11. Kā Pāvils aprakstīja savu rīcību pret draudzi? _____

Kādā citā vietā Pāvils saka, ka evaņģēlijs jūdiem bija klupšanas akmens (1kor 1:23). Jēzus ne tikai neatbilda tradicionālajai jūdu izpratnei par gaidāmo ķēnišķīgo Mesiju, viņi nekādi nevarēja pieņemt domu, ka Tas, kurš nomira pie krusta, varēja būt Dieva Mesija, jo Raksti saka, ka “pakārtais ir Dieva lāsts” (5Moz 21:23). Tāpēc jūdiem krustā sišana pati par sevi bija acīmredzama pretruna, visskaidrākais pierādījums, ka draudzes apgalvojumi par Jēzu ir nepareizi.

Apd 9:1, 2 parāda Saulu no Tarsas darbībā pret ticīgajiem. Damaska bija svarīga pilsēta aptuveni 135 jūdzes uz ziemeļiem no Jeruzālemes, un tajā dzīvoja liela daļa jūdu. Jūdi, kas dzīvoja ārpus Jūdejas, bija organizēti sava veida sistēmā, kuras galvenā pārvalde atradās Jeruzālemē (sinedrijs), kur sinagogas darbojās kā atbalsta centri vietējām kopienām. Starp sinedriju un šādām kopienām notika pastāvīga saziņa ar vēstuļu starpniecību, kuras nesa “shaliah”, “tas, kurš ir sūtīts” (no ebreju valodas “shalah” – “sūtīt”). “Shaliah” bija oficiālais aģents, ko bija iecēlis sinedrijs, lai veiktu vairākas reliģiskas darbības.

Kad Pāvils lūdza augsto priesteri, sinedrija prezidentu, lai viņam dod vēstules, kas ir adresētas sinagogām Damaskā, viņš kļuva par “shaliah”, ar pilnvarām arestēt jebkuru Jēzus sekotāju un vest uz Jeruzālemi (salīdzini ar Apd 26:12). Grieķu valodā ekvivalents “shaliah” ir “apostolos”, no kurienes cēlies vārds “apustulis”. Tādējādi Pāvils, pirms viņš kļuva par Jēzus Kristus apustuli, vispirms bija sinedrija apustulis.

Kad bija pēdējā reize, kad tu biji dedzīgs par kaut ko (vai pret kaut ko), bet vēlāk mainīji savus uzskatus? Kādas mācības tev vajadzēja apgūt no šīs pieredzes? _____

Uz Damaskas ceļa

Izlasi Apd 9:3–9. Kas notika, kad Pāvils tuvojās Damaskai? Kāda nozīme ir Jēzus vārdiem Apd 9:5 (sk. arī Apd 26:14)? _____

Kad Pāvils un viņa sabiedrotie tuvojās Damaskai, notika negaidītais: ap pusdienlaiku viņi piedzīvoja spēcīgu spožu gaismu no debesīm un balsi, kas runāja uz viņiem. Tā nebija tikai atklāsme pravietiskā nozīmē, bet dievišķa atklāšanās, kas bija mērķēta tikai uz Pāvilu. Viņa sabiedrotie redzēja gaismu, tomēr tikai Pāvils bija akls. Viņi dzirdēja balsi, bet tikai Pāvils to saprata. Gaisma bija dievišķā godība no augšāmceltā Jēzus, kas personīgi parādījās tajā brīdī Pāvilam (Apd 22:14). Citās vietās Pāvils apgalvo, ka viņš ir redzējis Jēzu, kas padara viņu līdzvērtīgu pārējiem divpadsmit kā Viņa augšāmcelšanās un apustuliskās autoritātes liecinieku (1kor 9:1, 15:8).

Turpmākais dialogs ar Jēzu pārsteidz Pāvilu vairāk nekā pati gaisma. Pāvils bija pilnībā pārliecināts, ka, uzbrūkot Nācarieša sekotājiem, viņš darīja Dieva darbu, attīrot jūdaismu no bīstamās un draudošās ķecerības. Nu viņš uzzināja, ka Jēzus ne tikai ir dzīvs, bet arī ka, radot ciešanas Viņa sekotājiem, viņš bija uzbrucis pašam Jēzum.

Uzrunājot Saulu, Jēzus izmantoja sakāmvārdu, kam, iespējams, bija grieķu izcelsme un ko Pāvils noteikti labi zināja: “Grūti tev ir pret dzelksni spārdīt” (Apd 26:14). To varētu attēlot kā jūgu, ko vērsis cenšas izkustināt pret asu stieni, kas tiek izmantots, lai viņu vadītu. Tādā veidā dzīvnieks tikai vēl vairāk ievaino sevi.

Šis teiciens, iespējams, norāda uz cīņu Pāvila prātā (Bībele to sauc par Gara darbu (Jņ 16:8–11)), kas saistīta ar to, kas notika ar Stefanu. “Saulam bija ievērojama loma Stefana nopratināšanā un tiesāšanā, un apbrīnojamie Dieva klātbūtnes pierādījumi mocekļa nāves gadījumā bija noveduši viņu šaubās par tās lietas taisnīgumu, kuru tas bija aizstāvējis, cīnoties pret Jēzus sekotājiem. Viņa prāts bija dziļi satraukts, un savā apmulsumā tas griezās pie tiem, kuru gudrībai un spriedumam pilnīgi uzticējās. Priesteru un virsnieku argumenti viņu beidzot pārliecināja, ka Stefans bija Dieva zaimotājs un Kristus, par kuru nogalinātais māceklis sludināja, ir bijis krāpnieks, tā ka viņš, savu uzdevumu pildot, ir rīkojies pareizi.” (Elena Vaita “Apustuļu darbi” 112., 113. lpp.)

Kāpēc ir saprātīgi ņemt vērā savu sirdsapziņu? _____

Hananjas apmeklējums

Kad viņš saprata, ka runā ar pašu Jēzu, Sauls uzdeva jautājumu, kas deva Jēzum iespēju, ko Viņš jau bija gaidījis: “Kungs, ko lai es daru?” (Apd 22:10). Jautājums norāda, ka viņš nožēloja savu rīcību, bet, vēl svarīgāk, tas izsaka beznosacījuma labprātību no šī brīža ļaut Jēzum vadīt viņa dzīvi. Aizvestam uz Damasku, Saulam bija jāgaida tālākie norādījumi.

Apd 9:10–19 Bībele atklāj, kā Kungs bija darbojies, lai sagatavotu Saulu no Tarsas viņa jaunajai dzīvei kā apustulim Pāvilam. Atklāsmē Jēzus deva Hananjam norādījumu apciemot Saulu un uzlikt viņam rokas, lai atjaunotu viņa redzi. Bet Hananja jau zināja, kas bija Sauls, kā arī cik daudz brāļu bija cietuši un pat zaudējuši dzīvību viņa dēļ. Viņš arī bija labi informēts par iemeslu, kāpēc Sauls bija Damaskā, un viņš pavisam droši negribēja būt Saula pirmais upuris šajā pilsētā. Viņa vilcināšanās ir saprotama.

Tomēr Hananja nezināja, ka Sauls bija personīgi saticies ar Jēzu, kas bija izmainījis viņa dzīvi uz visiem laikiem. Viņš nezināja, ka, vēl joprojām strādājot sinedrija labā, Sauls – Hananjam par pārsteigumu – bija Jēzus aicināts strādāt Viņa labā, kas nozīmēja, ka Sauls vairs nebija sinedrija apustulis, bet Jēzus izraudzīts instruments, lai nestu evaņģēliju gan jūdiem, gan pagāniem.

Izlasi Gal 1:1, 11, 12. Kādu īpašu apgalvojumu Pāvils izsaka par viņa apustulisko kalpošanu?

Vēstulē galatiešiem Pāvils apgalvo, ka viņš savu vēsti un apustuļa titulu ir tiešā veidā saņēmis no Jēzus Kristus, nevis no kāda cilvēciska avota. Tas nebūt nav pretrunā loma, ko Hananja izpildīja savā aicinājumā. Apmeklējot viņu, Hananja tikai apstiprināja uzdevumu, ko Sauls jau bija saņēmis no paša Jēzus uz Damaskas ceļa.

Izmaiņa Saula dzīvē bija tik dramatiska, ka tai nevar piedēvēt nekādus cilvēciskus izskaidrojumus. Tikai dievišķa iejaukšanās var izskaidrot, kā Jēzus visdedzīgākais pretinieks varēja pēkšņi pieņemt Viņu kā Glābēju un Kungu, atstāt visu – pārliecību, reputāciju, karjeru – aiz muguras un kļūt par Viņa visdedzīgāko un ražīgāko apustuli.

Kā Saula atgriešanās ilustrē Dieva brīnišķīgās žēlastības darbību? Ko tu vari mācīties no šī stāsta par cilvēkiem savā dzīvē, par kuriem tu šaubies, vai viņi jebkad nonāks pie īstās patiesības?

Pāvila kalpošanas sākums

Apd 9:19–25 rada iespaidu, ka pēc savas atgriešanās Pāvils, pirms viņš atgriezās Jeruzālemē, palika kādu laiku Damaskā (Apd 9:26). Gal 1:17 Pāvils piebilst, ka pirms došanās uz Jeruzālemi viņš devās uz Arābiju, kur viņš acīmredzot noteiktu laika periodu dzīvoja noslēgtībā. “Šeit, tuksneša vientulībā, Pāvilam bija bagātīgas iespējas mierīgai pētīšanai un apcerei.” Elena Vaita “Apustuļu darbi” 125. lpp.

Izlasi Apd 9:20–25. Kā Lūka apraksta Pāvila kalpošanu Damaskā? Cik labi tā veicās? _____

Pāvila sākotnējais mērķis, kad viņš devās prom no Jeruzālemes ar vēstulēm no augstā priestera, bija jūdu ticīgie, kas, iespējams, meklēja patvērumu Damaskas sinagogās (Apd 9:2). Tagad, kad viņš atgriezās no Arābijas, viņš beidzot devās uz sinagogām, nevis lai arestētu ticīgos, bet lai vairotu to skaitu; nevis lai celtu neslavu Jēzum, saucot Viņu par blēdi, bet lai atklātu Viņu kā Israēla Mesiju. Kam gan vajadzēja notikt to prātos, kas, dzirdējuši par Saulu tikai kā par vienu no kristiešu vajātājiem, tagad dzirdēja viņu liecinām par Jēzu? Ko gan citu viņi varēja darīt, ja ne brīnīties, par ko bija kļuvis Sauls no Tarsas un ko viņš tagad darīja draudzes labā? (Iespējams, ka viņi pat nevarēja iedomāties, kāda ietekme beigās būs šim jaunatgrieztajam!)

Nespēdami pretoties Pāvilam, daži no viņa pretiniekiem slepus nolēma atņemt viņam dzīvību. Pāvila ziņojums par šo epizodi (2kor 11:32, 33) liek domāt, ka viņa pretinieki paziņoja par viņu vietējai varai, lai īstenotu savu nodomu. Tomēr ar ticīgo palīdzību Pāvilam izdevās izbēgt grozā pa mājas logu, kas, iespējams, bija pilsētas mūrī.

Pāvils zināja jau no sākuma, ka viņš piedzīvos izaicinājumus (Apd 9:16). Pretestība, vajāšanas un ciešanas no dažādām pusēm būs regulāras viņa kalpošanā, bet nekas nespēs izkustināt viņa ticību vai pienākuma apziņu, par spīti grūtībām un pārbaudījumiem, kas viņu sagaidīja praktiski uz katra soļa jaunajā dzīvē ar Kristu (2kor 4:8, 9).

Lai arī kādas bija cīņas un pretestība, Pāvils nepadevās. Kā mēs varam mācīties darīt tāpat attiecībā uz ticību – tas ir, kā pārvarēt mazdūšības un pretestības brīžus? _____

Atgriešanās Jeruzālemē

Izbēdzis no Damaskas, Pāvils pirmo reizi, kopš bija devies prom kā vajātājs, atgriezās Jeruzālemē. Tas notika trīs gadus pēc viņa atgriešanās (Gal 1:18). Tā nebija viegla atgriešanās, jo viņš piedzīvoja problēmas gan draudzes iekšienē, gan ārpus tās.

Izlasi Apd 9:26–30. Kas notika ar Pāvilu, kad viņš ieradās Jeruzālemē? _____

Jeruzālemē Pāvils centās pievienoties apustuļiem. Lai gan tobrīd viņš bija kristietis jau trīs gadus, vēsts par viņa atgriešanos skanēja tik neticami, ka apustuļi, līdzīgi Hananjam pirms tam, bija visai skeptiski noskaņoti. Viņi baidījās, vai tā nav tikai daļa no rūpīgi izstrādātas sazvērestības. Barnaba, levīts no Kipras (Apd 4:36, 37), bija tas hellēnists, kurš salauza apustuļu pretestību un iepazīstināja viņus ar Pāvilu. Arī viņi droši vien brīnījās, ko Dievs bija izdarījis ar Pāvilu. Tas ir, viņi bija sapratuši, ka viņa atgriešanās ir patiesa.

Šāda pretestība tomēr nevarēja pazust pilnībā, ja ne Pāvila pagātnes rīcības dēļ, vajājot draudzi, tad vismaz tā evaņģēlija dēļ, ko viņš sludināja. Tāpat kā Stefana gadījumā, jūdu ticīgie, ieskaitot apustuļus, diezgan lēni apjēdza kristīgās ticības universālo darbības lauku – ticības, kas vairs nebalstījās uz Vecās Derības ceremoniālo sistēmu, īpaši uz upurēšanas sistēmu, kas bija zaudējusi derīgumu līdz ar Jēzus nāvi pie krusta. Pāvila tuvākais loks Jūdejas draudzē vienmēr bija hellēņu ticīgie: bez Barnabas starp tiem bija arī Filips, viens no septiņiem (Apd 21:8), un Mnāsons, arī no Kipras (Apd 21:16). Vairākus gadus vēlāk Jeruzālemes draudzes vadītāji vēl joprojām apsūdzēja Pāvilu par to, ka viņš pamatā sludināja to pašu doktrīnu, ko iepriekš bija sludinājis Stefans (Apd 21:21).

Piecpadsmit dienu laikā, kuras viņš pavadīja Jeruzālemē (Gal 1:18), Pāvils acīmredzot nolēma līdzdalīt evaņģēliju ar dažiem neticīgiem jūdiem, ko viņš bija kādreiz sakūdijs pret Stefanu. Tomēr, tāpat kā Stefana gadījumā, viņa pūles piedzīvoja spēcīgu pretestību, radot draudus viņa paša dzīvībai. Atklāsmē Jēzus viņam lika atstāt Jeruzālemi paša drošības dēļ (Apd 22:17–21). Ar brāļu palīdzību viņš devās uz Cēzarejas pilsētas ostu un no turienes uz savu dzimto pilsētu Kilikijā, kur viņš uzkavējās vairākus gadus, pirms uzsāka savus misijas ceļojumus.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Kaujā kritis ģenerālis ir zaudējums armijai, tomēr viņa nāve nedod papildspēkus ienaidniekam. Turpretī, ja kāds ievērojams vīrs pievienojas pretinieka rindām, tad viņa ne tikai pietrūkst, bet tie, kam viņš pievienojas, iegūst izšķirošu pārsvaru. Kungs viegli varēja Saulu iznīcināt, kad tas atradās ceļā uz Damasku, un līdz ar to vajātāju spēki kļūtu stipri vājāki. Tomēr Dievs savā aizgādībā ne tik vien saudzēja Saula dzīvību, bet to atgrieza, tādā veidā ievērojamu cīnītāju no ienaidnieka rindām nostādot Kristus pusē. Kā prasmīgs runātājs un bargs kritiķis Pāvils ar savu neatlaidību un bezbailību bija ļoti atbilstošs pirmās draudzes vajadzībām.” (Elena Vaita “Apustuļu darbi” 124. lpp.)

“Kristus bija pavēlējis Saviem mācekļiem iet un mācīt visas tautas. Bet iepriekšējās mācības, ko viņi bija saņēmuši no jūdiem, neļāva tiem pilnībā saprast sava Meistara vārdus, tāpēc viņi bija gausi paklausīt tiem. Viņi sauca sevi par Ābrahāma bērniem un uzskatīja sevi par dievišķo apsoliājumu mantiniekiem. Tikai vairākus gadus pēc Kunga debesbraukšanas viņu prāti bija pietiekami plaši, lai skaidri saprastu Kristus vārdu nolūku, ka viņiem ir jāstrādā gan pie jūdu, gan pagānu atgriešanās.” (Elena Vaita “Sketches from the Life of Paul” 38. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pakavējieties vairāk pie jautājuma, ko Jēzus uzdeva Pāvilam uz Damaskas ceļa: “Kāpēc tu Mani vajā?” (Apd 9:4). Pāvilam šis jautājums bija norādījums, ka Jēzus no Nācaretes patiešām ir augšāmcēlies no mirušajiem. Vēl vairāk – tas bija arī norādījums uz garīgo saistību, kāda pastāv starp Jēzu un Viņa draudzi (sk. arī Mt 25:34–45). Saistība ir acīmredzama: jebkurš draudzei izdarītais kaitējums ir kaitējums pašam Jēzum. Ko tas praktiskā ziņā nozīmē mums?

2. Liecināšana par Jēzu ietver ciešanas Jēzus dēļ. Tā nav nejaušība, ka grieķu vārds “liecinieks” (“martyr”) tika saistīts ar mocekļa nāvi. Ko nozīmē ciest Jēzus dēļ?

3. Ir tāds latīņu teiciens “Credo ut intelligam”, kas nozīmē “es ticu, lai varētu saprast”. Kā šī doma palīdz mums saprast, kas notika ar Saulu no Tarsas? Tas ir, pirms savas atgriešanās, pirms Pāvils kļuva par Jēzus sekotāju, viņš nesaprata. Tikai pēc sava piedzīvojuma viņš spēja aptvert patiesību. Kādu mācību mēs varam no tā gūt tiem brīžiem, kad jūtamies vilušies to cilvēku dēļ, kas netic patiesībai, kas mums šķiet tik skaidra?